

Ryta Kozłowska

Stara Góra, pow. Góra

Informator Archeologiczny : badania 5, 97-98

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPLAWIE, pow. Września
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków Archeologicz-
nych w Poznaniu

Badania prowadził mgr Debroniur Durzewski. Finansował WKZ w Poznaniu. Trzeci sezon badań. Cmentarsysko ludności kultury łużyckiej z okresu halstaackiego. Osada z okresu wczesnośredniowiecznego.

Cmentarsysko położone jest na skraju terasy małowielickiej, na południe od wsi Splawie. Badania miały charakter ratowniczy. W trakcie prac wykopowano 30 pochówków ciałopalnych. Położone one były w piasku zmieszany z żwirem na głębokości od 20 do 60 cm. Wyróżniono wśród nich 20 grobów jamowych oraz 8 popielnicowych. Dwa groby były tak zmieszane, że nie można je było sklasyfikować. Jeden z pochówków posiadał bruk kamienny a drugi szeszątkową obstawę kamienną. Większość grobów zawierała po kilka przystawek, ustawionych z reguły w rzędzie. Tylko jeden z grobów posiadał ich więcej, a mianowicie 12. Część przystawek była rytualnie zmieszona. Nie we wszystkich wypadkach można te było jednak stwierdzić, gdyż spora część naczyn uszkodzona była współcześnie. W grobach, obok ceramiki smalowanej przedmioty brązowe i żelazne, jak fragmenty bransolet, naszyjnika, noża, brzytwy oraz sierp i szpile /najwięcej/.

Na cmentarsysku, między grobami odkryte 6 jam wypełnionych czar-
ną ziemią, przesyconą węglami drzewnymi i licznymi skruszałymi kamie-
niami na skutek przepalenia. Posiadały one w rzucie poziomym kształt
w przybliżeniu owalny o długości od 80 cm do 250 cm. Jedynie jedna ja-
ma o kształcie nieregularnym była większa, gdyż długość jej wynosiła
5 m. Na krawędzi tej jamy występowało kamienne palenisko. Nie przypusa-
za się jednak, aby jama ta stanowiła półziemiankę. W jamach oprócz
ułamków ceramicznych i kości zwierzęcych znaleziono kości obrabiane,
rezieracz kamienny i grzebień rogowy. Jamy te datować można na IX/X w.

STARA GÓRA, pow. Góra

Konserwator Zabytków Archeologicz-
nych we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Ryta Kosłowska. Finansował WKZ we Wrocławiu. Pierwszy sezon badań. Cmentarsysko ludności kultury łużyckiej z okresu halstaackiego C.

Podczas kopania dołu matrafiono na cmentarsysko ciałopalne.
W wykopie o powierzchni 46,2 m², na głębokości 0,3-0,4 m pod darnią

odsłonięto 11 grobów popielnicowych, w tym 2 groby zniszczone. Obserwacja obiektów wykazała zróżnicowanie w zakresie konstrukcji budowy grobów. 8 grobów było wkopane w całość wraz z obstawą kamienną, ułożoną z polnych kamieni średniej wielkości w postaci kręgów lub prostokątu. Jeden grób był bez obstawy kamiennej.

Do najciekawszych należał grób Nr 1. Wśród kamieni, stanowiących prostokątną obudowę grobu o wymiarach 1 x 2 m, znajdowała się popielnica, z przylegającym małym naczyńcem barwy czarnej, posiadającym kulisty brzusiec i przewężoną szyjkę, zdobione rytymi liniami i dołkami. Obok znajdował się czerpaczek barwy brązowej oraz fragmenty czarnej misy. Pod kamieniami tkwiło brązowe naczynie donioskowate, w którym znajdował się czerpak barwy czarnej. Wokół zalegały dość liczne fragmenty naczyń czarnego oraz fragmenty naczyń zdobione liniami rytymi i dołkami.

Na uwagę zasługuje również grób Nr 6 w zniszczonej obstawie kamiennej. Wokół popielnicy wyeksplorowane 11 małych naczyń-miseczek i czerpaków czarnych oraz gliniany przedmiot z otworem prawdopodobnie grzechołką.

Obstawa kamienna grobu Nr 10 była nieregularna, zniszczona. Pomiędzy dwoma kamieniami tkwiła "zmarzała" popielnica uszkodzona w części górnej, przykryta odwróconą misą dwustopkową. Obok popielnicy znajdowały się dość liczne fragmenty dużych naczyń.

Tuż obok odsłonięte "zmarzała" popielnicę we fragmentach /grób Nr 11/, obok której znajdowała się misa czarna wypełniona spalonymi kośćmi ludzkimi; wokół obfita ilość fragmentów naczyń pochodzących z małych naczyń, czerpaków oraz przetrwałe w całości naczynie z kulistym brzuscem i przewężoną szyjką, ornamentowane.

W grobie Nr 8 bez obstawy kamiennej stała "zmarzała" popielnica obok fragmenty czarnego miseczki i fragmenty czerwono-brązowego naczyńca.

Wstępna analiza materiału ceramicznego ze stanowiska pozwala zaliczyć go do ementarzyk ludności kultury łuszyckiej z okresu halstańskiego C.

STONICA-TRZYMORGI, pow. Piotrków patrz epoka brązu
Trybunalski

STRACHÓW, pow. Wrocław patrz neolit

STRZYŻEW, pow. Sochaczew patrz okres wpływów rzymskich